

[< Tilbage](#)

Jura, Planter

Brug af processpildevand til markvanding: De retlige begrænsninger

Hvilke lovgivningsmæssige bestemmelser og krav er der, hvis processpildevand fra f.eks. Power-to-X-anlæg skal anvendes som vand til markvanding? Det undersøges nærmere her.

Viden om

Antal sidebesøg: 2

Det er bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018 om anvendelse af affald til jordbrugsformål (herefter "slambekendtgørelsen", også kendt under navnet affald til jord-bekendtgørelsen), der regulerer anvendelsen af processpildevand fra f.eks. Power-to-X-anlæg til brug i markvandingsojemed.

Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 1, der anfører "bekendtgørelsen fastsætter regler om, i hvilket omfang affald, jf. § 2, kan anvendes til jordbrugsformål uden skadelige virkninger på miljøet, mennesker, planter og dyr." Jf. § 2 omfatter bekendtgørelsen affald fra husholdninger, institutioner og virksomheder, herunder biologisk behandlet affald, processpildevand og spildevandsslam, i det omfang affaldet påtænkes anvendt til jordbrugsformål.

Processpildevand er ikke defineret i bekendtgørelsen, men Miljøstyrelsen har i deres vejledning "Anvendelse af affald til jordbrugsformål" fra 2010 defineret processpildevand som "spildevand fra industrielle processer med et væsentligt indhold af næringsstoffer". Det er SEGES Innovations vurdering, at processpildevand fra Power-to-X-anlæg opfylder denne definition, og derfor er omfattet af bekendtgørelsen.

For at kunne anvende processpildevand til markvanding kræver det, at landbrugeren søger og opnår tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, jf. slambekendtgørelsens § 5 (§ 5 anfører, at der ikke skal indhentes tilladelse iht. MBL § 19 til anvendelse af affald, hvis affaldet er særligt oplistet i bekendtgørelsens bilag 1. Processpildevand er ikke oplistet heri, hvorfor det kan sluttet at anvendelsen kræver en tilladelse.). MBL § 19, stk. 1, nr. 2 fastslår at stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund ikke uden tilladelse må udledes til jorden. MBL § 19, stk. 4 fastslår, at medmindre andet er bestemt, er det kommunen, der er myndighed på området. Brugerens anvendelse af affald må i øvrigt ikke give anledning til forurening af grundvandet, jf. bekendtgørelsens § 20.

Det bemærkes generelt, at flydende affald – herunder regnes processpildevand - højst må udbringes i mængder på 3.000 m³ pr. ha. pr. planperiode, jf. § 22. I perioden fra 1. februar til 1. april må der kun udbringes 1.000 m³ pr. ha. Har man et større markvandingsbehov, eller udbringer man i forvejen flydende affald, kan en mulighed for at opfylde markvandingsbehovet med processpildevand være begrænset af dette loft.

Som led i at give en tilladelse, skal kommunen indhente udtalelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 3.

Vælger kommunen at give en tilladelse, skal kommunen som minimum fastsætte vilkår om, at reglerne i bekendtgørelsens kapitel 5-10 gælder. Kommunalbestyrelsen har hjemmel til at fastsætte yderligere vilkår, herunder bestemme at anvendelse ikke må ske på nærmere angivne arealer.

Minimumsnormerne, der fremgår af kapitel 5-10 (§§ 7-26) omhandler generelle krav til affald, der skal anvendes til jordbrugsformål (kapitel 5), krav til prøveudtagning og analyser (kapitel 6), generelle krav til affaldsproducenten (kapitel 7), krav til opbevaring (kapitel 8), krav til brugerens anvendelse af affald (kapitel 9) og særlige bestemmelser om tungmetaller i jord (kapitel 10). I denne artikel finder vi alene anledning til at fremhæve enkelte af disse bestemmelser nedenfor.

Det fremgår af § 7, at affaldet skal overholde grænseværdierne fastsat i bekendtgørelsens bilag 2 og må i øvrigt ikke indeholde væsentlige mængder af andre miljøskadelige stoffer. Bilag 2 fastsætter grænseværdier for tungmetaller og miljøfremmede stoffer. Affaldet skal være prøvetaget og analyseret i overensstemmelse med reglerne i kapitel 6.

Det stiller bl.a. krav om, at prøver udtages og analyseres af laboratorier eller virksomheder akkrediteret af DANAK eller af et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's – European co-operation for

Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse, jf. § 10, stk. 3.

Se grænseværdier for tungmetaller i tabel 1 og 2 samt for miljøfremmede stoffer i tabel 3.

Tabel 1.

	mg pr. kg tørstof	mg pr. kg totalfoder
Cadmium	0,8	100
Kviksølv	0,8	200
Bly ¹⁾	120	10.000
Nikkel	30	2,500

1) Blyværdien er 60 mg pr. kg tørstof eller 5.000 g pr. kg totalfosfor for privat havebrug. For anvendelse i privat havebrug gælder endvidere arsenværdien 25 mg pr. kg tørstof.

Tabel 2.

	mg pr. kg tørstof
Chrom	100
Zink	4,000
Kobber	1.000

Tabel 3.

	mg pr. kg tørstof
LAS ¹⁾	1.300
Σ PAH ²⁾	3
NPE ³⁾	10
DEPH ⁴⁾	50
Σ PCb7 ⁵⁾	0,2 ⁶⁾

Det bemærkes, at arealer, der tilføres affald, ikke må indeholde mere tungmetal end angivet i bilag 4, se tabel 4.

Tabel 4. Grænseværdier jf. § 26, stk. 1.

	mg pr. kg tørstof i jord
Cadmium	0,5
Kviksølv	0,5
Bly	40
Nikkel	15
Chrom	30

	mg pr. kg tørstof i jord
Zink	100
Kobber	40

Udover at overholde de anførte grænseværdier, anføres det i § 8 (kapitel 5), at affaldet forud for anvendelse skal overholde de hygiejnisk begrundede anvendelsesrestriktioner for affald anført i bekendtgørelsens bilag 3. Der kan være krav om stabilisering, kontrolleret kompostering og/eller kontrolleret hygiejnisering. Det bemærkes, at der ikke umiddelbart af bilag 3 stilles særlige krav til processpildevand.

Opbevaring af affald på brugers ejendom kan ske uden forudgående tilladelse efter MBL § 19, jf. bekendtgørelsens § 16 (kapitel 8), hvis det sker på et opbevaringsanlæg, der er placeret, indrettet og drevet i overensstemmelse med gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Det kan f.eks. være en gyllebeholder. Der må ikke uden tilladelse opbevares en større mængde affald, end brugeren selv kan anvende i indeværende og kommende vækstsæson.

Opbevaring af affald, der tilføres beholdere med husdyrgødning, skal ske efter reglerne i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Her gælder bl.a. de generelle krav og reglerne om prøveudtagning og analyser i kapitel 5 og 6 fortsat.

Tilsynsmyndigheden kan nedlægge forbud mod anvendelse af affald til jordbrugsformål, såfremt anvendelsen konkret medfører forurening eller risiko herfor, eller de generelle krav i §§ 7-9 ikke er overholdt.

Miljøstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra reglerne efter konkret ansøgning, jf. MBL § 29.

Kilde

[Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål](#) (Slambekendtgørelsen), retsinformation.dk, 2018,

Emneord

Markvanding

Miljøret

Publiceret: 25. november 2024

Opdateret: 25. november 2024

Vil du vide mere?

Stefanie Sommer Abild

Specialkonsulent

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

stsa@lf.dk

+45 2932 4380

Støttet af

Planteafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk